საზოგადოება დაავადებულია და მას სერიოზული მკურნალობა სჭირდება!

ზაურ ნაჭყებია

ჟურნალ „ბიზნესი და კანონმდებლობის“ რედაქტორთა საბჭოს თავმჯდომარე

საპარლამენტო არჩევნების შედეგებმა ჯიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ დღევანდელი ქართული საზოგადოება დაავადებულია შიშის და უმოქმედობის სინდრომით და მას დროული, სერიოზული მკურნალობა სჭირდება!

დავიწყოთ იქიდან, რომ **საზოგადოებამ არაფერი იღონა საკუთარი ხმის დასაცავად.** დღემდე ვერ ამოვძირკვეთ ჩვენი ცნობიერებიდან საშიში და გადამდები ბაცილა: **„მაინც არაფერი შეიცვლება, მაინც გააყალბებენ!“** ბოლომდე ვერ გავაცნობიერეთ, რომ ჩვენზეა დამოკიდებული ვის მივცემთ ნდობის მანდატს საარჩევნო ყუთთან მისვლისას. **ღირსებას და სხვა ადამიანურ ფასეულობებს რომ თავი დავანებოთ, წმინდა მოქალაქეობრივი ვალია მივიდეთ არჩევნებზე, გამოვხატოთ საკუთარი პასუხისმგებლობა ქვეყნისა და მომავალი თაობების წინაშე.**

დღემდე ვერ გავაცნობიერეთ ისიც, რომ **არჩევანს ძმაკაცობისა და ბიძაშვილ-მამიდაშვილობის ნიშნით არ უნდა ვაკეთებდეთ.** საქართველოს (როგორც სხვა ნებისმიერ ქვეყანას) პროფესიონალური და ქვეყნის ბედ-იღბალზე მოფიქრალი საკანონმდებლო ორგანო სჭირდება და პარლამენტის წევრობა გარკვეული ხარკის ფასად მიღებული ჯილდო არ უნდა იყოს!

შიში, რომ არჩევნები გაყალბდებოდა, საფუძველს მოკლებული არ იყო (მითუმეტეს, ქართველებმა გაყალბების ისეთი ტექნოლოგიები ავითვისეთ, რომ...), მაგრამ, თუ შენს პოზიციას გამოხატავ, ანუ, შენს ხმას ბოლომდე დაიცავ, გაყალბების მასშტაბები აშკარად მცირდება. ამომრჩეველთა აქტიურობა დაბალი რომ იყო, ამას დამკვირვებლები და საარჩევნო პერიპეტიებთან უშუალოდ დაკავშირებული ადამიანებიც ადასტურებენ! სხვა საკითხია, როგორია ოფიციალური სტატისტიკა.

უკვე ხმამაღლა საუბრობენ იმაზე, რომ ამჯერად მოსყიდვებმა ყველა ჩვენში არსებულ რეკორდს გადააჭარბა. **ვიყიდებით იაფად, ნაღდზე და ნისიადაც** (იმ პირობით, რომ ან ჩვენ, ან ჩვენს ახლობელ-ნათესავებს გამარჯვების შემთხვევაში სამსახურს, ან სხვა „სიკეთეს“ მოგვცემენ). იმდენად უდარდელი გავხდით, რომ ერთხელაც არ დავფიქრებულვართ იმაზე, რატომ ვიმყოფებით ასეთ მდგომარეობაში, რატომ ვითმენთ დღენიადაგ სულში ჩაფურთხებას!

საქართველოს ისტორია ჩვენით არ დაწყებულა და ჩვენით არც უნდა დამთავრდეს – არადა, თუ ყველაფერს გავყიდით (ღვთივკურთხეული ქართული მიწის ჩათვლით), თუ უზნეობის ჭაობში ბოლომდე ჩავიძირებით, რა პასუხს გავცემთ შთამომავლობას?!

რატომღაც იმასაც ვერ ვხვდებით, რომ **ჩვენში სკამი ამქვეყნიური კეთილდღეობის, მეტიც, საზოგადოებაზე ბატონობის წინაპირობა გახდა.** იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ამ სკამის მაძიებელთა ამოსავალი პრინციპი ქვეყნის სიყვარული ნამდვილად არ არის. იმდენად ამბიციურები გავხდით, რომ... როგორ შეიძლება ელემენტარული ინტელექტუალური შესაძლებლობები არ გქონდეს (პროფესიონალურ კანონშემოქმედებაზე საუბარი არ არის) და თავშესაფარს პარლამენტში ეძებდე?!

ჩვენდა სამწუხაროდ, საქართველოში ერთგვარ უკიდურესობებთან გვაქვს საქმე. ვისაც მეტნაკლებად საქმის გაკეთება შეუძლია, სამწუხაროდ, ამის სურვილი არა აქვს და ცდილობს ყველაფერი საკუთარ ინტერესებს დაუქვემდებაროს. ხოლო, ვისაც ქვეყანა უყვარს და სახელმწიფოებრივი აზროვნებაც გააჩნია, მას ამ პროცესებთან არავინ აკარებს. ეტყობა, საზოგადოებას საღათას ძილით სძინავს და ფიქრობს: **„მაინც არაფერი შეიცვლება“, „არაფერს მეკითხებიან“.** ერთი სიტყვით, მას ელემენტარული მოთხოვნილება არა აქვს პროფესიონალურ პარლამენტსა და კომპეტენტურ მთავრობაზე, რაც, საბოლოო ჯამში, ქვეყნის წინსვლისა და აღმშენებლობის გარანტი იქნებოდა.

სამწუხაროდ, საზოგადოებას არც იმაზე აქვს რეაქცია, რომ პოლიტიკური სუბიექტების აბსოლუტურ უმრავლესობას ქვეყნის ეკონომიკური და პოლიტიკური განვითარების მკაფიოდ ჩამოყა-

ლიბებული, მეცნიერულად გააზრებული პროგრამა არ გააჩნია. ჩვენ თითქმის ორი ათეული წელია პოპულიზმითა და დეკლარაციებით ვიკვებებით. საქმე იმაშია, რომ პოლიტპარტიებს საზოგადოების მხრიდან არა აქვთ დაკვეთა სათანადო დოკუმენტზე. მითუმეტეს, ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ კი არავინ ფიქრობს ჩამოაყალიბოს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია, განახორციელოს თანმიმდევრული და გააზრებული პოლიტიკა.

ო...პოზიცია, ოპოზიცია

მრავალპარტიულობა ე.წ. დემოკრატიის ძირითადი ატრიბუტი ნამდვილად არ არის. **იგი უფრო დაპირისპირებას, ქვეყნის ცალკეულ ჯგუფებად დაშლა-დანაწევრებას უწყობს ხელს.** ეს, მითუმეტეს, მწვავედ იგრძნობა საქართველოში, სადაც ოპონირების კულტურა არ გაგვაჩნია. რაც ყველაზე მტკივნეულია, არ იგრძნობა პატივისცემა ოპონენტებს შორის და ბრძოლის მეთოდებიც ხშირად უზნეო და მიუღებელია.

გვინდა თუ არ გვინდა, საქართველო პოლიტიკური სუბიექტების ნაკლებობას ნამდვილად არ უჩივის. სხვა საქმეა, რამდენად უწყობს იგი ხელს ქვეყანაში ნორმალური, ცივილიზებული ურთიერთობების დამკვიდრებას და რაც მთავარია, მათი პრინციპები დაფუძნებულია თუ არა საზოგადოების ინტერესებსა და მოთხოვნილებებზე.

სხვათაშორის, დამოუკიდებლობის დეკლარირების შემდეგ უკვე მერამდენე პარლამენტი გამოვიცვალეთ, მაგრამ არჩევანის გაკეთებისას, სწორი (ობიექტური) კრიტერიუმები დღემდე ვერ ჩამოგვიყალიბდა. **ხმას ვაძლევთ იმას, ვინც სრა-სასახლეების აშენებას გვპირდება (კიდევ კარგი, მთვარეზე დასახლებას, რომ არ გვპირდებიან), ვინც თავბრუდამხვევი ოსტატობით ახერხებს დაგვარწმუნოს, რომ ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ ყველა და ყველაფერი კარგად იქნება, ვინც უაზრო და უშინაარსო პიარკამპანიებით ცდილობს ჩვენს გაბრუებას. ოპოზიცია, ისევე, როგორც პოზიცია, საზოგადოების წიაღიდან გამოსული ძალაა, რომელიც ხელისუფლებაში მოსვლას ცდილობს მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ (ეს დრომ დადასტურა), რომ სახელისუფლებო ბერკეტებით ისარგებლოს, ამქვეყნიური სიამტკბილობისთვის საჭირო პირობები შეიქმნას და არც მეტი, არც ნაკლები დანარჩენ საზოგადოებაზე იბატონოს.**

სხვა ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ე.წ. ოპოზიციამ ვერ შეძლო საკუთარ ამბიციებზე ამაღლება და საარჩევნო მარათონზე ერთიანი სიით, ერთიანი გეგმით გამოსვლა. თუმცა, **რომელ „გაერთიანებულ ოპოზიციაზეა“ საუბარი, როცა საპარლამენტო არჩევნებში, თუ მმართველ პარტიას არ ჩავთვლით, კიდევ 10 პოლიტიკური სუბიექტი მონაწილეობდა.** მტკიცება არ სჭირდება იმას, რომ ერთიან ალიანსს ნამდვილად შეეძლო საპირწონე ყოფილიყო მმართველი გუნდისთვის. მათ არა თუ გაერთიანება მოახერხეს, მაჟორიტარულ არჩევნებში ერთმანეთის კონკურენტებადაც კი იქცნენ.

ერთპარტიული დიქტატურის მომხრე ნამდვილად არა ვარ, მაგრამ, არც ხელოვნურად შეკოწიწებული გაერთიანების მჯერა. შეიძლება არსებობდეს სხვადასხვა პოლიტიკური ჯგუფები, მაგრამ მათ ეროვნულ ცნობიერებაზე და სახელმწიფოს ინტერესებზე დაფუძნებული იდეოლოგია უნდა აერთიანებდეთ. დიახ, შეიძლება იყოს სხვადასხვა მიდგომებიც, მაგრამ, საბოლოოდ იგი სახელმწიფოს ინტერესების სასარგებლოდ უნდა ერთიანდებოდეს. რა ხდება სინამდვილეში? ყოველ შემთხვევაში, სასიკეთო არაფერი!..

ახლა რაც შეეხება იმას, თუ რატომ არ გაერთიანდა ოპოზიცია. **ლეიბორისტების მარადიულ ამბიციაზე რომ არაფერი ვთქვათ, მრავალ კითხვის ნიშანს ბადებს „რესპუბლიკელთა“ ტრიუკი, რომელიც თავის დროზე გაერთიანებული ოპოზიციის შექმნის ერთ-ერთ ინიციატორადაც კი გვევლინებოდა და გარკვეული მოვლენების შემდეგ ისევ დამოუკიდებელ სუბიექტად დარჩენა ამჯობინა. ცხადია, ეს ჩვენს „კეთილმოსურნეთა“ რეკომენდაციების გარეშე არ მოხდებოდა.** რატომ დამარცხდნენ „რესპუბლიკელები“? ეტყობა, ისინი ან „გადააგდეს“ (როგორც ეს ხდება ხოლმე ქართულ პოლიტიკაში), ან, მკაფიოდ შეასრულეს დავალება, ან, საკმაოდ დაბალია მისი რეიტინგი. მარჩიელობას ნამდვილად არ დავიწყებ, მაგრამ უსუსური იყო პარტიის ლიდერის განცხადება, რომ **მათ საზოგადოებას სწორი ხედვა არ მიაწოდეს და ამიტომ დამარცხდნენ.** არადა, პოლიტიკური ნიშნით თუ შევაფასებთ, რესპუბლიკური პარტია ყველაზე პროფესიონალური და თანმიმდევრული პოლიტიკური სუბიექტია. სხვა საკითხია, რას ხმარდება მათი გამოცდილება, რამდენად სასარგებლოა ქვეყნისთვის მათი იდეოლოგია.

რაც შეეხებათ **„ქრისტიან-დემოკრატებს“,** მათ შეუძლებელი შეძლეს და სახელდახელოდ, არჩევნებამდე ორი-სამი თვით ადრე გამოჩეკილი პარტია პარლამენტში ოპოზიციურ სუბიექტად მოგვევლინა. არა მგონია, ეს იმდენად საზოგადოების მხარდაჭერის გამოხატულება იყოს, რამდენადაც ხელისუფლების სურვილი – მათი სახით პარლამენტში **„კონსტრუქციულად მოაზროვნე“** ახალი თაობა ვიხილოთ.

ახლა ისევ გაერთიანებულ ოპოზიციას დავუბრუნდეთ – როგორც ჩანს, იგი არჩევნების შედეგებით უკმაყოფილოა და პარლამენტის ბოიკოტირებას აპირებს. სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს! მას არჩევნებამდე ჰქონდა შესანიშნავი შანსი გაერთიანებულიყო და ერთიანი ფრონტით ებრძოლა მმართველი პარტიის წინააღმდეგ. დარწმუნებული ვარ, შედეგი უფრო ეფექტური იქნებოდა. არ გამოვრიცხავ იმასაც, რომ სწორი საარჩევნო კამპანიის ჩატარების შემთხვევაში საპარლამენტო უმრავლესობაშიც მოსულიყო. ახლა კი ძნელია მასების აყოლიება და სიტუაციის სასიკეთოდ შემობრუნება. ისე, კაცმა რომ თქვას, ჩხუბის შემდეგ მუშტებს ნამდვილად არ იქნევენ!

სიტყვამ მოიტანა და არჩევნებამდე საზოგადოებაში დომინირებდა აზრი, რომ საარჩევნო ბარიერს ლეიბორისტებთან და „გაერთიანებულ ოპოზიციასთან“ ერთად ქრისტიან-დემოკრატებიც გადალახავდნენ. არ მგონია, აქ იმდენად ქართველ ექსპერტთა გულთმისნობასთან გვქონდეს საქმე, რამდენადაც წინასწარ დაგეგმილ შედეგებთან. ეტყობა, ყველაფერი დაწერილი სცენარით წარიმართა, თუმცა, კარგა ხანია შევეგუეთ იმ აზრს, რომ არჩევნების შედეგები სხვაგან იგეგმება და ამ შემთხვევაში ამომრჩევლის როლი მიზერულია, რაც არსებითად საზოგადოების უსუსურობაზე მეტყველებს.

პოლიტიკაში (პარლამენტში) ბიზნესმენთა გადაბარგება ნებაყოფლობითი ნაბიჯი რომ არ იყო, ეს მთელმა საზოგადოებამ იცის. მმართველმა პარტიამ ეს ნაბიჯი საზოგადოების ემოციებზე ააგო და შექმნა ილუზია, რომ „ფულის ტომრები“, რომელიც მავანმა და მავანმა იშოვა, ხალხის (ამ შემთხვევაში ამომრჩევლის), საკეთილდღეოდ „დაიცლებოდა“. რა თქმა უნდა, ეს წმინდა წყლის ილუზიაა. ისმება კითხვა: რამდენად არიან ისინი მზად კანონშემოქმედებითი საქმიანობისთვის და ვინ გააკეთებს მათ გასაკეთებელ საქმეს პარლამენტში? მითუმეტეს, კარგი (წარმატებული) ბიზნესმენი იშვიათია კარგი პარლამენტარიც იყოს. ერთი სიტყვით, ეს ამომრჩევლისთვის თვალში ნაცრის შეყრაა და მეტი არაფერი, რაც მათ საზოგადოების წინაშე პასუხისმგებლობისგან არ ათავისუფლებს.

გიხაროდენ, ტესტი ჩაბარებულია!

საქართველომ დემოკრატიის ტესტი ჩააბარა – აცხადებენ უცხოელი დამკვირვებლები და დაბეჯითებით გვარწმუნებენ, რომ არჩევნებმა სამართლიანად, დემოკრატიის წესების სრული დაცვით ჩაიარა. მათგან განსხვავებით, სხვანაირად ფიქრობს ქართული საზოგადოება, მაგრამ ვერდიქტი უკვე გამოტანილია! ისე, დემოკრატიული ფასადის შესაქმნელად მრავალპარტიულობის ნიშნით პარლამენტში 4 პოლიტიკური სუბიექტი მოგვევლინა, თუმცა, თუ პოლიტიკურ ბალანსს შევხედავთ, ოპოზიციის უნიათო ცდა დარჩება **„ხმად მღაღადებლისა უდაბნოსა შინა“**, ანუ, ეს პარლამენტიც თავისი ქმედითუნარიანობით არაფრით იქნება განსხვავებული წინა პარლამენტისგან.

აქვე, ორიოდე სიტყვით შევჩერდები **ეგზიტპოლებზე, რომელმაც ფაქტიურად საშუალება მისცა ცესკო-ს უდრტვინველად დაეფიქსირებინა არჩევნების შედეგები. შეიძლება გადაუჭარბებლად ითქვას, რომ ეგზიტპოლები არჩევნების შედეგების სასურველ კალაპოტში მოქცევის (მათთვის, ვინც ითვლის) საუკეთესო საშუალებაა და იგი საზოგადოების თვალში ნაცრის შეყრას ემსახურება. თუ გავითვალისწინებთ იმას, ვინ იყვნენ ეგზიტპოლის დამკვეთები და რა სტრუქტურები დგანან (საერთაშორისო სტატუსით შენიღბული) მათ უკან, შეიძლება დავასკვნათ, რომ არჩევნების შედეგები ლოგიკური იყო.**

მართალია, საერთაშორისო თანამეგობრობამ ტრიუმფით გვამცნო, რომ საქართველომ მორიგი ნაბიჯი გადადგა დემოკრატიის გზაზე, მაგრამ ეს ყველაფერი ვერაფერი ნუგეშია ქვეყნისათვის, რომელიც სიყალბის ჭაობშია ჩაძირული.

ვინ არის დამნაშავე?!

მავანი ხელისუფლებისკენ გაიშვერს ხელს, რომელიც ამ საქმეში ყველაზე ნაკლები დამნაშავეა. ბუნებრივია, ნებისმიერი ხელისუფლება ცდილობს გაიხანგრძლივოს არსებობა და ამისთვის მის ხელთ არსებულ ყველა საშუალებას იყენებს. ეს განსაკუთრებით იგრძნობა პოსტ-საბჭოთა ქვეყნებში, სადაც არც საარჩევნო კულტურა არსებობდა და არჩევნებს მხოლოდ ფორმალური ხასიათი ენიჭებოდა. ადრინდელისგან განსხვავებით, დღეს სულ სხვა ვითარებაა საქართველოში. დემოკრატიული ელემენტების შემოჭრამ მრავალპარტიულობის ჩამოყალიბებას, ანუ, პოზიციის (ხელისუფლების) და ოპოზიციის არსებობას შეუწყო ხელი. **იმისათვის, რომ მართვის ბერკეტები შეინარჩუნოს, პოზიცია ოსტატურად იყენებს ადმინისტრაციულ რესურსებს, რომელსაც ე.წ. „კარუსელებით“, შანტაჟითა და დაშინებით, და რაც ყველაზე ამაზრზენია, ამომრჩეველთა მოსყიდვით ახერხებს ხოლმე. როგორც ამბობენ, ახლანდელი არჩევნების განსაკუთრებულობა სწორედ მოსყიდულთა მასშტაბურობაში გამოიხატება. თუმცა, რა შუაშია პოზიცია – იყიდებიან და ყიდულობენ!** ისე, თუ დანაშაულის კვალიფიკაციაზე მიდგა საქმე, დამკვეთზე მეტად შემსრულებლები მეცოდებიან. ისინი „რაღაცის“ სურვილით უზნეობის ჭაობში ჩაეფლნენ და ექსტაზში შესულნი ყველას და ყველაფერს თავიანთი ფავორიტის გამარჯვებას უქვემდებარებდნენ. არადა, ადამიანი, რომელიც სიყალბის წყალობით შავის თეთრად წარმოჩენას ცდილობს და შეცდომაში შეჰყავს საზოგადოება, პასუხისმგებელია ქვეყნის და მისი მომავლის წინაშე!

ეტყობა, ხელისუფლებას ზომიერების გრძნობამ უღალატა, თორემ ნოემბრისა და სხვა ცნობილი მოვლენების შემდეგ პარლამენტში საკონსტიტუციო უმრავლესობით არ უნდა მოსულიყო. ახლა კი იმაზე უნდა ვიმტვრიოთ თავი, როგორ მოირგებს გამარჯვებული პარტია ამ კონსტიტუციას საკუთარ ტანზე და რა სიურპრიზებს შესთავაზებს საზოგადოებას.

P.S. საზოგადოება ვერსად და ვერასდროს გაექცევა იმ პასუხისმგებლობას, რასაც მას საკუთარი ქვეყნის წინაშე უზენაესი აკისრებს. 26 მაისის მრავალათასიანი მშვიდობიანი მსვლელობა სპორტის სასახლიდან თავისუფლების მოედნამდე გვაფიქრებინებს, რომ იგი ბოლომდე ატროფირებული არ არის და საბრძოლო მუხტი ჯერ კიდევ შერჩენია. დანარჩენი უფალს მივანდოთ.